

МЕЛІТОПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ БОГДАНА ХМЕЛЬНИЦЬКОГО

ФАКУЛЬТЕТ ІНФОРМАТИКИ, МАТЕМАТИКИ ТА ЕКОНОМІКИ

КАФЕДРА УПРАВЛІННЯ ТА АДМІНІСТРУВАННЯ

Назва курсу <i>Обов'язковий /вибірковий</i>	Менеджмент організацій <i>Обов'язковий</i>
Ступінь освіти Бакалавр/магістр/доктор філософії Освітня програма	Магістр ОПП «Менеджмент підприємств і організацій» ОПП «Управління навчальними закладами»
Рік викладання/ Семестр/ Курс (рік навчання)	2023-2024/ I семестр / 1 рік
Викладач	Захарова Наталя Юріївна
Профайл викладача	https://fim.mdpu.org.ua/zaharova-natalya-yuriyivna/
Контактний тел.	+380675978291
E-mail:	Zaharova_Natalya@mstu.edu.ua
Сторінка курсу в ЦОДТ МДПУ ім. Б.Хмельницького	https://dfn.mdpu.org.ua/course/view.php?id=3871
Консультації	<i>Онлайн-консультації:</i> через систему ЦОДТ МДПУ імені Богдана Хмельницького.

1. АНОТАЦІЯ

Дисципліна «Менеджмент організацій» спрямована на опанування здобувачами теорії управління організацією та її застосування для забезпечення результативності діяльності в мінливих умовах. Після вивчення дисципліни здобувач може застосувати моделі управління організацією в сучасних умовах; аналізувати та використовувати на практиці принципи, методи та інструменти менеджменту організації для досягнення поставлених цілей; використовувати цільові програми управління ефективністю та розвитком організації; управляти ризикозахисністю організації.

Навчальний матеріал дисципліни «Менеджмент організацій» викладається у 9 темах, які розкривають сутність основних складових курсу.

Навчальна дисципліна «Менеджмент організацій» спрямована на формування фахових компетенцій щодо володіння технологіями здійснення управлінського впливу та прийняття рішень в умовах невизначеності і ризику, ефективного управління організаційними змінами, побудови сучасних моделей і систем управління, забезпечення ефективного розвитку організації.

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Метою викладання дисципліни є формування у здобувачів сучасного системного мислення і комплексу спеціальних знань у галузі управління підсистемами й елементами внутрішнього середовища організації на всіх стадіях її життєвого циклу.

Основним завданням є опанування навичок управління організаційними процесами; ознайомлення здобувачів з напрямками підвищення конкурентоспроможності організації та особистої ефективності менеджерів; формування управлінського мислення та отримання практичних навичок щодо прийняття управлінських рішень з побудови ефективної системи, структури, дизайну організації.

3. ПЕРЕЛІК КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ, ЯКІ НАБУВАЮТЬСЯ ПІД ЧАС ОПАНУВАННЯ ОСВІТНІМ КОМПОНЕНТОМ

Програмні компетентності	
<i>Загальні компетентності</i>	
ЗК4	Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети
ЗК6	Здатність генерувати нові ідеї (креативність)
<i>Фахові компетентності</i>	
ФК1	Здатність визначати та описувати характеристики організації.
ФК9	Здатність аналізувати й структурувати проблеми організації, приймати ефективні управлінські рішення та забезпечувати їх реалізацію;
ФК10	Здатність до управління організацією та її розвитком

4. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

P6	Виявляти навички пошуку, збирання та аналізу інформації, розрахунку показників для обґрунтування управлінських рішень.
P12	Вміти делегувати повноваження та керівництво організацією (підрозділом)

5. ОБСЯГ КУРСУ

Вид заняття	лекції	практичні заняття	самостійна робота
Кількість годин	46	44	180

6. ПОЛІТИКА

Політика академічної поведінки та етики:

- Не пропускати та не запізнюватися на заняття за розкладом;
- Вчасно виконувати завдання семінарів та питань самостійної роботи;
- Вчасно та самостійно виконувати контрольні-модульні завдання

7. СТРУКТУРА КУРСУ

7.1 СТРУКТУРА КУРСУ (ЗАГАЛЬНА)

Кількість годин	Тема	Форма діяльності (заняття, кількість годин)	Література	Завдання	Вага оцінки	Термін виконання
БЛОК 1. СИСТЕМА МЕНЕДЖМЕНТУ ОРГАНІЗАЦІЇ						

28	Тема 1. Системна модель управління організацією	Лекція (4 год.) Практичне заняття (4 год.) Самостійна робота (20 год.)	1-7			впродовж першого навчального семестру (перший періодичний контроль)
32	Тема 2. Організація управління підприємством	Лекція (6 год.) Практичне заняття (6 год.) Самостійна робота (20 год.)	1-7			впродовж першого навчального семестру (перший періодичний контроль)
28	Тема 3. Управлінські моделі	Лекція (4 год.) Практичне заняття (4 год.) Самостійна робота (20 год.)	1, 2-6			впродовж першого навчального семестру (перший періодичний контроль)
32	Тема 4. Системи функціонального менеджменту	Лекція (6 год.) Практичне заняття (6 год.) Самостійна робота (20 год.)	1-7			впродовж першого навчального семестру (другий періодичний контроль)
БЛОК 2. БЛОК 2. ОСНОВИ АНТИКРИЗОВОГО УПРАВЛІННЯ. УПРАВЛІННЯ РИЗИКО-ЗАХИЩЕННІСТЮ. УПРАВЛІННЯ ЕФЕКТИВНІСТЮ ПІДПРИЄМСТВА. ДІАГНОСТИКА УПРАВЛІННЯ.						
28	Тема 5. Основи антикризового управління	Лекція (4 год.) Практичне заняття (4 год.) Самостійна робота (20 год.)	1-7			впродовж першого навчального семестру (перший періодичний контроль)
30	Тема 6. Управління ризикозахищенністю підприємства	Лекція (6 год.) Практичне заняття (4 год.) Самостійна робота (20 год.)	1-7			впродовж першого навчального семестру (другий

						періодичний контроль)
28	Тема 7. Конкурентна політика організації	Лекція (4 год.) Практичне заняття (4 год.) Самостійна робота (20 год.)	1-7			впродовж першого навчального семестру (другий періодичний контроль)
32	Тема 8. Управління ефективністю підприємства	Лекція (6 год.) Практичне заняття (6 год.) Самостійна робота (20 год.)	1-7			впродовж першого навчального семестру (другий періодичний контроль)
32	Тема 9. Діагностика управління організацією	Лекція (6 год.) Практичне заняття (6 год.) Самостійна робота (20 год.)	1-7			впродовж першого навчального семестру (другий періодичний контроль)

7. 2 СХЕМА КУРСУ (ЛЕКЦІЙНИЙ БЛОК)

Тема лекції	Зміст лекції
Системна модель управління організацією	1. Організація як складна система та як об'єкт управління 2. Взаємозв'язок та взаємозалежність її внутрішніх елементів і факторів зовнішнього середовища 3. Системна методологія в менеджменті
Організація управління підприємством	1. Нормативно-правова регламентація та порядок за-снування підприємства 2. Формування органів управління, процес організації управління на підприємстві 3. Управлінські процедури: цілевизначення, інформаційне забезпечення, аналітична діяльність, вибір альтернативи, ре-алізація
Управлінські моделі	1. Сучасні підходи до розроблення управлінських моделей . 2. Основні компоненти управлінських моделей та їх харак-теристика 3. Класифікація управлінських моделей

	4. Основні системні моделі діагностики організації
Системи функціонального менеджменту	1. Взаємозв'язок між менеджментом та маркетинговою діяльністю 2. Управління фінансово-економічною підсистемою та ос-нови фінансового менеджменту 3. Реалізація комерційної функції
Основи антикризового управління	1. Економічна сутність кризи розвитку підприємства 2. Основні причини (фактори) виникнення кризових явищ. Наслідки кризових явищ на підприємстві . 3. Типологія кризових ситуацій 4. Основні положення антикризового управління підприємством
Управління ризикозахищеністю підприємства	1. Аналіз ризику. Концепція управління ризикозахищеністю підприємства 2. Ризикозахищеність фінансової діяльності підприємства 3. Ризикозахищеність основної та управлінської діяльності підприємства
Конкурентна політика організації	1. Суть, роль та місце конкурентної політики у підприємницькій діяльності 2. Основні підходи до формування конкурентної політики підприємств 3. Методичні положення до оцінювання ефективності кон-курентної політики підприємств
Управління ефективністю підприємства	1. Теоретичні основи оцінки ефективності функціонування і управління підприємством. Критерії ефективності 2. Критерії та система показників оцінки економічної ефек-тивності менеджменту 3. Оцінка ефективності організації управління та заходів щодо її удосконалення
Діагностика управління організацією	1. Діагностика управління підприємством як визначення чинників, що обумовлюють виникнення проблем 2. Види, етапи та методи діагностики. Процес діагностики 3. Показники діагностичного дослідження: економічні, фінансові, соціально-психологічні

7.3 СХЕМА КУРСУ (ПРАКТИЧНІ ЗАНЯТТЯ)

Тема практичного заняття	Зміст практичного заняття
Організація як об'єкт управління	Вирішення практичних ситуацій і завдань. Виконання тестових завдань
Нормативно-правова регламентація та порядок заснування підприємства	Вирішення практичних задач. Виконання тестових завдань
Управлінські моделі	Вирішення практичних ситуацій і завдань. Виконання тестових завдань

Основи організації фінансового менеджменту на підприємстві	Вирішення практичних задач. Виконання тестових завдань Розв'язання ситуаційних вправ.
Санація боржника та процедура банкрутства	Вирішення практичних задач. Виконання тестових завдань
Прийняття рішень в умовах ризику із застосуванням дерева рішень	Вирішення практичних задач. Виконання тестових завдань
Методи оцінки конкурентоспроможності підприємства	Вирішення практичних задач. Виконання тестових завдань Розв'язання ситуаційних вправ.
Оцінка ефективності діяльності підприємства	Вирішення практичних задач. Виконання тестових завдань
Діагностика управління підприємством	Вирішення практичних задач. Виконання тестових завдань Розв'язання ситуаційних вправ.

7.4 СХЕМА КУРСУ (ТЕМИ ДЛЯ САМОСТІЙНОГО ОПРАЦЮВАННЯ)

Тема для самостійного опрацювання	Зміст теми
Системна модель управління організацією	Система законів організації. Класифікація організацій. Управлінські рішення та методи їх прийняття. Централізація і децентралізація в організаційному управлінні. Стилі управління. Формальна та неформальна організаційна структура.
Організація управління підприємством	Статут, установчий договір: основні положення. Особливості різновидів структур управління. Організаційна культура та її типи. Системні правила управління Тенденції розвитку підприємств та їх об'єднань.
Управлінські моделі	Моделі забезпечення конкурентоздатності організації.

	Адміністративні управлінські моделі. Комбінація управлінських моделей.
Системи функціонального менеджменту	Стратегія управління маркетинговою діяльністю. Управління активами і капіталом підприємства. Інвестиційна стратегія та інвестиційна політика Методи оцінки ефективності інвестиційних проектів
Основи антикризового управління	Основні причини виникнення кризових явищ. Порівняльний аналіз діагностики кризових ситуацій та банкрутства. Життєвий цикл кризової ситуації. Модель управління підприємством у кризі.
Управління підприємства ризикозахисністю	Класифікація факторів, що впливають на рівень ризику Аналіз та оцінювання ризику. Методи нейтралізації ризиків
Конкурентна політика організації	Методи визначення конкурентоспроможності підприємства. Сутність загальної конкурентної матриці Портера. Чинники, що впливають на конкурентний статус організації. Фактори конкурентної привабливості підприємства.
Управління ефективністю підприємства	Оцінка ефективності роботи функціональних підрозділів апарату управління. Суть ресурсно-потенціального підходу до оцінки ефективності. Мотивація і результативність. Методи активізації.
Діагностика управління організацією	Діагностика сильних і слабких внутрішніх сторін діяльності підприємства. Показники діагностичного дослідження. Управлінське консультування як вид діяльності. Організація процесу діагностики.

8. СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ ТА ВИМОГИ

Загальна система оцінювання курсу	За семестр з курсу дисципліни проводяться два періодичні контролі (ПКР), результати яких є складником результатів контрольних точок першої (КТ1) і другої (КТ2). Результати контрольної точки (КТ) є сумою поточного (ПК) і періодичного контролю (ПКР): $КТ = ПК + ПКР$. Максимальна кількість балів за контрольну точку (КТ) складає 50 балів. Максимальна кількість балів за періодичний контроль (ПКР) становить 60 % від максимальної
--	---

	<p>кількості балів за контрольну точку (КТ), тобто 30 балів. А 40 % балів, тобто решта балів контрольної точки, є бали за поточний контроль, а саме 20 балів. Результати поточного контролю обчислюються як середньозважена оцінок ($X_{\text{ср}}$) за діяльність студента на практичних (семінарських) заняттях, що входять в число певної контрольної точки. Для трансферу середньозваженої оцінки ($X_{\text{ср}}$) в бали, що входять до 40 % балів контрольної точки (КТ), треба скористатися формулою: $\text{ПК} = (X_{\text{ср}}) * 20 / 5$. Таким чином, якщо за поточний контроль (ПК) видів діяльності студента на всіх заняттях $X_{\text{ср}} = 4.1$ бали, які були до періодичного контролю (ПКР), то їх перерахування на 20 балів здійснюється так: $\text{ПК} = 4.1 * 20 / 5 = 4.1 * 4 = 16.4 // 16$ (балів). За періодичний контроль (ПКР) студентом отримано 30 балів. Тоді за контрольну точку (КТ) буде отримано $\text{КТ} = \text{ПК} + \text{ПКР} = 16 + 30 = 46$ (балів).</p> <p>Студент має право на підвищення результату тільки одного періодичного контролю (ПКР) протягом двох тижнів після його складання у випадку отримання незадовільної оцінки.</p> <p>Підсумковим контролем є екзамен, на його складання надається 100 балів за виконання тестів (або задач чи завдань іншого виду). Загальний рейтинг з дисципліни (ЗР) складається з суми балів (Е), отриманих на екзамені, і підсумкової оцінки (ПО) та ділиться навпіл. $\text{ЗР} = (\text{ПО} + \text{Е}) / 2$</p>
<p>Практичні заняття</p>	<p>«5» – студент в повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому нормативну, обов’язкову та додаткову літературу. Правильно вирішив усі розрахункові / тестові завдання. Здатен виділяти суттєві ознаки вивченого за допомогою операцій синтезу, аналізу, виявляти причинно-наслідкові зв’язки, формувати висновки і узагальнення, вільно оперувати фактами та відомостями.</p> <p>«4» – студент достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, в основному розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому нормативну та обов’язкову літературу. Але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки. Правильно вирішив більшість розрахункових / тестових завдань. Студент здатен виділяти суттєві ознаки вивченого за допомогою операцій синтезу, аналізу, виявляти причинно-наслідкові зв’язки, у яких можуть бути окремі несуттєві помилки, формувати висновки і узагальнення, вільно оперувати фактами та відомостями.</p> <p>«3» – студент в цілому володіє навчальним матеріалом, викладає його основний зміст під час усних виступів та письмових розрахунків, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки. Правильно вирішив половину розрахункових / тестових завдань. Має ускладнення під час виділення суттєвих ознак вивченого; під час виявлення причинно-наслідкових зв’язків і формулювання висновків.</p> <p>«2» – студент не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає його під час усних виступів та письмових розрахунків, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності. Правильно вирішив окремі розрахункові / тестові завдання. Безсистемно відділяє випадкові ознаки вивченого; не вміє зробити найпростіші операції аналізу і синтезу; робити узагальнення, висновки.</p>

Умови допуску до підсумкового контролю	Студент, який навчається стабільно на «відмінні» оцінки і саме такі оцінки має за періодичні контролю, накопичує впродовж вивчення навчального курсу 90 і більше балів, має право не складати екзамен з даної дисципліни. Студент зобов'язаний відпрацювати всі пропущені семінарські заняття протягом двох тижнів. Невідпрацьовані заняття (невиконання навчального плану) є підставою для недопущення студента до підсумкового контролю.
---	--

9. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Бондар-Підгурська О. В., Глебова А. О. Ділове адміністрування (корпоративне управління) : навч. посіб. Київ: Ліра-К, 2015.– 448с.
2. Виноградський М.П., Виноградська А.М., Шкапова О.М. Менеджмент в організації. Київ: Кондор, 2004. - 598 с.
3. Гуменник В. І., Копчак Ю.С. Менеджмент організацій : навч. посіб. К. : Знання, 2012. – 503 с.
4. Ігнат'єва І. А. Менеджмент організацій (малого та середнього бізнесу) : підручник / І. А. Ігнат'єва, О. М. Паливода, Р. В. Янковой. – К. : КНУТД, 2014. – 360 с.
5. Косач І. А., Ладонько Л.С., Калінько І.В. Ділове адміністрування: менеджмент організацій та управління змінами. Навчальний посібник. Київ: Кондор- Видавництво, 2014. - 217 с.
6. Маркіна І. А. Менеджмент організації : навч. посіб. К. : ТОВ “Вид-во “ЦУЛ”, 2013. – 248 с.
7. Менеджмент організацій: навч. пос. для студентів-магістрів галузі знань 07 «Управління та адміністрування» спеціальності 073 «Менеджмент» спеціалізації «Менеджмент і бізнес-адміністрування» / Л.Є. Довгань, І.П Малик, Г.А.Мохонько, М.В. Шкробот. – Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2017. – 271 с.
8. Менеджмент організацій: навч. посібник / В.І. Гуменник, Ю.С. Копчак, О.С. Кондур. Київ: Знання, 2012.– 503 с.
9. Менеджмент організацій: Підручник / За заг. ред. Л.І. Федулової.- К.:Либидь, 2004. 448с.
10. Основи менеджменту : підручник / за ред. А. А. Мазаракі, І. В. Чумаченко. Харків : Фоліо, 2014. - 846 с.

Допоміжна

11. Бланк І.О., Ситник Г.В. Управління фінансами підприємств. - К.: Нац. торг.-екон. ун-т. - 2006. – 780 с.
12. Лігоненко Л.О. Антикризове управління підприємством: теоретико-методологічні засади та практичний інструментарій Київ: КНЕК, 2001. - 580 с.
13. Марущак С. М., Єфімова Г.В., Пашенко О.В. Оцінка та управління підприємницькими ризиками : навч. посіб. Херсон : Олді-плюс, 2014.- 296 с.
14. Менеджмент : навч. посіб. / Г. Є. Мошек, М. М. Ковальчук, Ю. В. Поканевич, та ін.; за заг. редакція Г. Є. Мошека. Київ : Ліра-К, 2015. 550 с.
15. Раєвнева О.В. Управління розвитком підприємства: методологія, механізми, моделі: монографія / О.В. Раєвнева. – Харків, 2006. – 496 с.
16. Сладкевич В.П., Чернявський А.Д. Сучасний менеджмент організацій: навч. посібник. Київ: МАУП, 2007. – 488 с.